

משנה - קידושין - רע"ב

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#) [משנה יב](#) [משנה יג](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יב](#) [משנה יג](#) [משנה יד](#)

האשה נקנית. לפי שאין האשה מתקדשת אלא מדעתה, תנא האשה נקנית ולא תנא האיש קונה [ב]. ואידי דתנא רישא האשה נקנית, תנא סיפא היבמה נקנית, ואף על גב דיבמה נקנית ליבם בין מדעתה בין שלא מדעתה: **נקנית בכסף**. דגמרין קיחה קיחה משדה עפרון, כתיב הכא (דברים כד) כי יקח איש אשה, וכתוב התם (בראשית כו) נתתי כסף השדה קח ממני: **בשטר**. כגון שכתב לה על הנגר או על החרס ואף על פי שאין בו שוה פרוטה, בתד מקדשת לי [ז], בתד מארסת לי, בתד לי לאנתו, ונתנו לה בפני עדים. וילפינן לה דכתיב (דברים כד) ויצאה והיתה, מה יציאה בשטר, כדכתיב (שם) וכתב לה ספר כריתות, אף הויה בשטר: **ובביאה**. בא עליה [ח] בפני עדים לשם קדושין, דכתיב (שם) כי יקח איש אשה ובעלה. ואף על פי שאין לה קדושין מפרשים בתורה יותר מקדושי ביאה, אמרו חכמים שהמקדש בביאה מכין אותו מפת מרדות, שלא יהיו בני ישראל פרוצין: **בפרוטה**. היא חצי שערה של כסף: **היבמה נקנית**. ליבם להיות כאשתו לכל דבר, בביאה. אבל כסף ושטר לא מהנו בה מדאורייתא [יד], אלא רבנן הוא דתקון דמהני בה מאמר לפסלה על שאר האחין, אבל לא לפטרה מן החליצה, ולא להטמא לה:

עבד עברי נקנה בכסף. דכתיב (ויקרא כה) מכסף מקנתו, מלמד שהוא נקנה בכסף [יח]: **ובשטר**. שנאמר באמה העבריה (שמות כא) אם אחרת יקח לו, הקישה הכתוב לאחרת. מה אחרת בשטר [יט], אף האמה בשטר. וילמד עבד עברי מאמה העבריה, דכתיב (דברים טו) העברי או העבריה, מקיש עברי לעבריה: **בשנים**. לסוף שש שנים יצא חפשי, ואפלו היתה שמטה בתוך שש שנים, עובד, דכתיב (שמות כא) שש שנים יעבד ובשביעית שהוא עובד בשביעית [כ]: **וביובל**. אם פגע יובל בתוך שש שנים, מוציאו: **ובגרעון כסף**. דכתיב באמה העבריה (שם) והפדה, והקש עברי לעבריה, אם קנאו רבו בשש מנים והוא עתיד לצאת לסוף שש, נמצא קונה עבודת כל שנה במנה, כשפא לפדות עצמו מגרע לו רבו מפדיונו דמי עבודת השנים שעבד: **יתרה עליו אמה**. שקונה עצמה בכל אלה [כג] ובסימני נערות, כדילפינן מויצאה חנם, רבה לה יציאה לזו, שיוצאה בסימנים: **ובמיתת האדון**. דכתיב ועבדו לעולם, לו ולא לבן. אבל הנמכר ומת האדון בתוך שש, עובד לבן, דכתיב שש שנים יעבד, בין לו בין לבנו. ודוקא לבן עובד כל שש אם מת האדון, אבל לבת ולאח ולשאר יורשים אינו עובד, דכתיב (דברים טו) ועבדך שש שנים, לה ולא ליורשים. ואמה העבריה קונה עצמה

בְּמִיתַת הָאָדוֹן כְּנֶרְצָע, דְּכֹתִיב גַּבֵּי נֶרְצָע (שם) וְאִף לְאִמְתָּד תַּעֲשֶׂה כֵּן [כד] :

פרק א - משנה ג

עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנָה בְּכֶסֶף וּבִשְׂטָר וּבַחֲזָקָה. דְּכֹתִיב (ויקרא כה) וְהִתְנַחֲלֶתֶם אוֹתָם לְבְנֵיכֶם [אחריכם] לְרֵשֶׁת אַחְזָה [כו], הַקִּישׁ עֲבָדִים לְקַרְקָעוֹת, מֵה קַרְקָע נִקְנָה בְּכֶסֶף וּבִשְׂטָר וּבַחֲזָקָה, אִף עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנָה בְּכֶסֶף וּבִשְׂטָר וּבַחֲזָקָה. וְחֻזְקַת הָעֶבֶד, כְּגוֹן שֶׁהִתִּיר מִנְעַל לְרַבּוֹ, אוֹ הִנְעִילוֹ, אוֹ הוֹלִיךְ כְּלָיו אַחֲרָיו לְבֵית הַמְּרֻחָץ, הַפְּשִׁיטוֹ, הִרְחִיצוֹ, סָכוּ, גָּרְדוֹ, הִלְבִּישׁוֹ, הִגְבִּיהוּ אוֹ שֶׁהִגְבִּיהָ הָרַב אֶת הָעֶבֶד, קִנְאוֹ : בְּכֶסֶף עַל יְדֵי אַחֲרִים. שִׁיתְנוּהוּ לְרַבּוֹ עַל מְנַת שְׂיִהְיָה זֶה בֶּן חוֹרִין. אֲבָל הוּא עֲצָמוֹ לֹא יִקְבַּל מֵהֶם, וְאִפְלוּ עַל מְנַת שְׂאִין לְרַבּוֹ רְשׁוֹת בּוֹ, דְּקִסְבֵּר אֵין קִנְיָן לְעֶבֶד בְּשׂוּם צַד בְּלֹא רַבּוֹ : וּבִשְׂטָר עַל יְדֵי עֲצָמוֹ. דְּסִבֵּר חוֹבָה הוּא לְעֶבֶד שִׁיֵּצֵא מִתַּחַת יְדֵי רַבּוֹ לְחֵרוֹת, שְׂאִם עֶבֶד כִּהֵן הוּא, פּוֹסְלוֹ מִלְּאֹכֵל בְּתֵרוּמָה, וְאִם עֶבֶד יִשְׂרָאֵל הוּא, אוֹסְרוֹ בְּשִׁפְחָה. וּמִשׁוּם הַכִּי קֹאֲמֵר דִּיאִינוּ יוֹצֵא לְחֵרוֹת בְּשְׂטָר עַל יְדֵי אַחֲרִים אֲלֵא עַל יְדֵי עֲצָמוֹ, דְּכִינּוֹן דְּחוֹבָה הִיא לוֹ אֵין חֲבִין לְאָדָם אֲלֵא בְּפִנּוּ. וְכֶסֶף דְּעַל יְדֵי אַחֲרִים שְׂאִנִּי, שְׂכֵן קִבְּלַת רַבּוֹ גִּרְמָה לוֹ לְהַשְׁתַּחֲרַר מֵאֲלִיו, וְאֵין אַחֲרִים הִלְלוּ חֲבִין לוֹ, אֲלֵא קִבְּלַת הָרַב, וְהָרַב אֵינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלוּחוֹ, אֲלֵא לְצַרְךָ עֲצָמוֹ, וּמִקְנָהוּ מֵאֲלִיו : וְחֲכָמִים אוֹמְרִים בְּכֶסֶף עַל יְדֵי עֲצָמוֹ. דְּקִסְבֵּרִי יֵשׁ קִנְיָן לְעֶבֶד בְּלֹא רַבּוֹ, הַלְּכָךְ קוֹנֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּכֶסֶף אִפְלוּ עַל יְדֵי עֲצָמוֹ, וְכָל שְׂכֵן עַל יְדֵי אַחֲרִים : וּבִשְׂטָר עַל יְדֵי אַחֲרִים. דְּסִבֵּרִי זְכוּת הוּא [כט] לְעֶבֶד שִׁיֵּצֵא מִתַּחַת יְדֵי רַבּוֹ לְחֵרוֹת, וְזָכִין לְאָדָם שְׂלֵא בְּפִנּוּ. וְהִלְכָה כְּחֲכָמִים. וְהָעֶבֶד כְּנַעֲנִי קוֹנֵה עֲצָמוֹ אִם סָמָא רַבּוֹ אֶת עֵינּוֹ אוֹ הִפִּיל אֶת שְׁנׁוֹ אוֹ קִטַּע מִמֶּנּוּ אַחַד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה רְאִשֵׁי אֲבָרִים [ל], שְׁהֵם [ראשי] אֲצַבְעוֹת יְדָיִם, וְאַצְבְּעוֹת רַגְלָיִם, וְרְאִשֵׁי אֲזָנָיִם, וְרְאִשׁ הַחֹטֶם, וְרְאִשׁ הַזְּכָרוֹת, וְרְאִשֵׁי שְׁדָיִם בְּאִשָּׁה. וְהָא דְלֹא חָשִׁיב לְהוּ בְּמִתְנִיתִין בְּכָלֵל הַדְּבָרִים שֶׁהָעֶבֶד קוֹנֵה אֶת עֲצָמוֹ, מִשׁוּם דְּהִיּוֹצֵא בְּרְאִשֵׁי אֲבָרִים צָרִיךְ גִּט שְׁחָרוּר [לא] מִרַבּוֹ, וְהֵינּוּ קוֹנֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּשְׂטָר : וּבִלְבַד שְׂיִהְיָה הַכֶּסֶף מִשְׁלַל אַחֲרִים. דְּעֶבֶד אֵין לוֹ כְּלוּם, דְּאִף מְצִיאָה וְקִבְּלַת מִתְנָה הַכֵּל לְרַבּוֹ. וְאִם בָּא לְהַפְּדוֹת עַל יְדֵי עֲצָמוֹ צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַכֶּסֶף מִשְׁלַל אַחֲרִים שִׁיתְנוּהוּ לוֹ עַל מְנַת שְׂאִין לְרַבּוֹ רְשׁוֹת בּוֹ : [לב]

פרק א - משנה ד

בְּמִסְרָהּ. בְּעֵלִים מוֹסְרִין **[לג]** אוֹתָהּ לְלוֹקַח בְּאַפְסָר אוֹ בְּשַׁעֲרָה : **בְּהַגְבָּהָהּ**. וְלֹא בְּמִשִּׁיכָה : **נִקְנִית בְּמִשִּׁיכָה**. וְאִף עַל גַּב דְּאַפְשָׁר בְּהַגְבָּהָהּ, מִכָּל מְקוֹם נִקְנִית בְּמִשִּׁיכָה, מִשׁוּם דְּמִסְרָכָא, שֶׁהִיא מִתְחַזְקַת בְּצַפְרָנִיָּה תְּמִיד לְאַחֲזוֹ עַל גַּבֵּי קַרְקַע. וַיִּפְסַק הַהֲלָכָה, בֵּין בְּהִמָּה דְקָה בֵּין בְּהִמָּה גָּסָה נִקְנִית בְּמִשִּׁיכָה וְכָל שְׁכָן בְּהַגְבָּהָהּ **[לה]**. וּמִשִּׁיכָה קוֹנָה בְּסַמְטָא שֶׁהִיא זְוִית שֶׁל רְשׁוּת הַרְבִּים, וּבְחֶצֶר שֶׁל שְׁנֵיהֶם **[לו]**. וּמִסְרָה קוֹנָה בְּרְשׁוּת הַרְבִּים, וּבְחֶצֶר שְׁאִינָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם **[לז]**. וְהַגְבָּהָהּ קוֹנָה בְּכָל מְקוֹם. וְכָל מָה שֶׁדָּרְפוּ בְּהַגְבָּהָהּ אֵינּוּ נִקְנָה אֶלָּא בְּהַגְבָּהָהּ **[לח]**. וְדָבָר הַנִּקְנָה בְּמִסְרָהּ אֵינּוּ נִקְנָה בְּמִשִּׁיכָה **[לט]**. וְכֵן דָּבָר הַנִּקְנָה בְּמִשִּׁיכָה אֵינּוּ נִקְנָה בְּמִסְרָהּ :

פרק א משנה ה

נְכָסִים שֵׁישׁ לָהֶם אַחֲרֵיאוֹת. הֵינּוּ קַרְקַעוֹת, שֶׁהַמְּלוֹה אֶת חֲבֵרוֹ סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶם לְפִי שְׁקִימִים וְעוֹמְדִים. וּפְרוּשׁ אַחֲרֵיאוֹת, חֲזָרָה, שְׁחוּזָר הַמְּלוֹה עֲלֵיהֶם **[מ]** וְטוֹרֵף אוֹתָם מִן הַלְקוּחוֹת כְּשֶׁלֹּא יִמָּצָא כְּלוּם לְלוֹה : **נִקְנִין בְּכֶסֶף**. דְּכֹתִיב (וַיִּמְכֶּה לב) שְׂדוֹת בְּכֶסֶף יִקְנוּ **[מב]**. וְהֵנִי מְלִי בְּמְקוֹם שְׁאִין רְגִילִין לְכַתֵּב שֶׁטֶר, אֲבָל בְּמְקוֹם שְׁרָגִילִין לְכַתֵּב שֶׁטֶר לֹא קָנָה עַד שֶׁיִּכְתֹּב שֶׁטֶר **[מג]** : **בְּשֶׁטֶר**. שְׁכּוֹתֵב עַל הַנֵּיָר אוֹ עַל הַחֶרֶס שְׂדֵי נְתוּנָה לְדֵי קְנִינָה לְדֵי **[מד]**, וּמוֹסְרוֹ לְקוֹנָה. וְדוֹקָא בְּמִתְנָה נִקְנָה הַקַּרְקַע בְּשֶׁטֶר. אֲבָל בְּמִכְרָה, עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הַכֶּסֶף **[מה]**, אֶלָּא אִם כֵּן מוֹכֵר שְׂדֵהוּ מִפְּנֵי רְעֻתָהּ **[מו]**, דְּבָהָא קָנָה בְּשֶׁטֶר לְחוּדִיָּה. וּמִנְלוֹ דְּמִקְרָקַעֵי נִקְנִין בְּשֶׁטֶר, דְּכֹתִיב (וַיִּמְכֶּה לב) וְכָתוּב בְּסִפְרֵי וְחִתּוּם **[מז]** : **וּבַחֲזָקָה**. כְּגוֹן שֶׁחִפְרָ בְּקַרְקַע מְעַט, אוֹ נָעַל, וְגָדַר, וּפְרָץ **[מח]** כָּל שֶׁהוּא בְּפְנֵי הַמוֹכֵר. וְאִם הָיָה שְׁלֹא בְּפְנֵיו, צָרִיךְ שִׁיאֲמַר לוֹ לְדֵי חֲזַק וְקִנִּי. וּמִנָּא לוֹ שֶׁקַּרְקַע נִקְנָה בַּחֲזָקָה, דְּכֹתִיב (דְּבָרִים יא) וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וַיִּשְׁבַּתֶּם בָּהּ, בְּמָה יִרְשַׁתֶּם, בִּישִׁיבָה : **וְשְׁאִין לָהֶם אַחֲרֵיאוֹת אֵין נִקְנִין אֶלָּא בְּמִשִּׁיכָה**. דְּכֹתִיב (ויקרא כה) אוֹ קָנָה מִיַּד עַמִּיתְךָ, דְּבָר שֶׁאַפְשָׁר לְתַתּוֹ מִיַּד לֵיד אֵינּוּ נִקְנָה אֶלָּא בְּנִתְיָנָה מִיַּד לֵיד **[נ]** : **נִקְנִין עִם נְכָסִים כּוֹי**. אִם מְכַר מְטַלְטְלִין עִם הַקַּרְקַע, כִּיּוֹן שֶׁקָּנָה לּוֹקַח הַקַּרְקַע בְּאַחַד מִשְׁלֹשֵׁה קְנִינִים הַלְלוֹ, נִקְנוּ מְטַלְטְלִין עִמָּה, וְהוּא שִׁיאֲמַר לוֹ קִנִּי (וְהֵנִי) אֲגַב קַרְקַע. וְנִפְקָא לוֹ מִקְרָא דְכֹתִיב בְּדָבְרֵי הַיָּמִים (ב כא) וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם מִתְּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב וּלְמַגְדָּנוֹת עִם עָרֵי מְצֻרוֹת : וְזוֹקְקִין נְכָסִים הַלְלוֹ שְׁאִין לָהֶם אַחֲרֵיאוֹת אֶת הַנְּכָסִים שֵׁישׁ לָהֶם אַחֲרֵיאוֹת כּוֹי. אִף עַל גַּב דְּאֵין נִשְׁבָּעִין עַל הַקַּרְקַעוֹת, הִיכָא דְטַעְנֵנוּ מְטַלְטְלִין וְקַרְקַעוֹת וְנִתְחַיֵּב לְשַׁבַּע עַל הַמְּטַלְטְלִין, זוֹקְקִין הַמְּטַלְטְלִין אֶת הַקַּרְקַעוֹת לְשַׁבַּע עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי גְלְגוּל שְׁבוּעָה. וְלְמַדְנֵנוּ גְלְגוּל שְׁבוּעָה מְסוּטָה, דְּכֹתִיב (בְּמִדְבָּר ה) וְאָמַרְהָ הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן, אָמֵן מֵאִישׁ זֶה, אָמֵן מֵאִישׁ אַחֵר. אָמֵן שְׁלֹא שְׁטִיתִי אַרוּסָה, אָמֵן שְׁלֹא שְׁטִיתִי נְשׂוּאָה, שׁוּמְרַת יָבָם, וְכִנּוּסָה **[נג]** :

כָּל הַנְּעֻשָׂה דְּמִים בְּאַחַר. מִפְּרֵשׁ בְּגִמְרָא כָּל הַנְּשׂוּם דְּמִים בְּאַחַר, כָּל דְּבַר שָׂאֵם בָּא לְתַתּוֹ דְּמִים בְּאַחַר צָרִיךְ לְשׁוּמוֹ, דְּהֵינּוּ כָּל מְטַלְטְלִין בַּר מִמְטַבְעַ: כִּיּוֹן שְׂזִכָּה זֶה. כְּלוּמַר כִּיּוֹן שְׂמִשְׁדָּה הָאֶחָד נִתְחַיֵּב הָאֶחָר בְּחַלִּיפִין בְּכָל מְקוּם שֶׁהֵם אִם מֵתוּ אוֹ אֲבָדוּ, וְאָף עַל פִּי שְׂלֵא מְשַׁד, לְפִי שְׂבִמְשִׁיכַת הַמוֹכֵר אֶת הַסּוּדָר [נד] אוֹ אֶת הַחֶפֶץ, נִקְנָה הַמְּקַח לְלוֹקַח בְּכָל מְקוּם שֶׁהוּא. וְאָף עַל פִּי שְׂאִין בְּחֶפֶץ שְׂקוֹנִים בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה. וּבְלִבְדָּ שְׂלֵא יִהְיֶה מְטַבְעַ אוֹ פְּרוּת, שְׂאֵלוּ אִין קוֹנִין בְּהֵם. וְכָל הַדְּבָרִים נִקְנִים בְּחַלִּיפִין, מְטַלְטְלִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת, חוּץ מִהַמְטַבְעַ שְׂאִינוּ נִקְנָה בְּחַלִּיפִין, מִשּׁוּם דְּדַעְתִּיָּה דְּאֲנָשׁ אֲצוּרְתָא דְּמְטַבְעַ לֹא עַל גּוּפִיָּה, וְצוּרְתָא עֲבִידָא דְּבִטְלָה [נה]. לְפִיכֵךְ אִם לְקַח אָדָם מְטַבְעַ בְּלֹא מְשַׁקְל וּבְלֹא מִנְיֹן, וְאָמַר אֵלוּ חַלִּיפֵי שְׂדָה פְּלוּנִית, אוֹ עֲבַד פְּלוּנִי, אוֹ חֶפֶץ פְּלוּנִי, כִּיּוֹן שְׂמִשְׁדָּה זֶה, נִתְחַיֵּב הָאֶחָר בְּחַלִּיפִין, דְּהָא גְּלִי דַעְתִּיָּה דְּלֹאוּ אֲצוּרְתָא קְפִיד הוּאִיל וְלֹא שְׂקַל וְלֹא מְנָה. וְאִין שׁוּם דְּרָךְ שְׂיוּעִיל בְּקִנְיַת הַמְטַבְעַ הֵיכָא דְּלִיתִיָּה בְּעִינִיָּה, אֶלָּא לְהַקְנוֹתוֹ אֲגַב קַרְקָע: רְשׁוֹת הַגְּבוּלָה בְּכֶסֶף. גִּזְבָּר שְׂנַתְּן מְעוֹת בְּבִהֶמָה לְצַרְךָ הַקֶּדֶשׁ, אֶפְלוּ הִיא בְּסוּף הָעוֹלָם, קְנָה. וּבִהֶדְיוּט לֹא קְנָה אֶלָּא בְּחִזְקָה, כְּלוּמַר עַד שְׂמִשְׁדָּה [נו]. וְאִם נָתַן הַהֶדְיוּט דְּמִים עַל הַחֶפֶץ, כָּל זְמַן שְׂלֵא מְשַׁד הַחֶפֶץ לֹא קְנָה, וּמַחְזִיר הַמוֹכֵר אֶת הַדְּמִים אִם חוּזַר בּוֹ מִמְכִּירַת הַחֶפֶץ, וְצָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו מִי שְׂפָרַע. אֲבָל אִם מְשַׁד הַלוֹקַח הַחֶפֶץ, אָף עַל פִּי שְׂעֵדִין לֹא נָתַן הַדְּמִים שְׂהִתְנָה, אִין שׁוּם אֶחָד מֵהֵם יְכוּל לְחַזֵּר בּוֹ. וְאִם לֹא נָתַן דְּמִים וְלֹא מְשַׁד הַחֶפֶץ, אֶלָּא שְׂנַתְּפִשְׁרוּ עַל הַמְּקַח בְּפָנֵי עֵדִים וְנִתְרַצָּה זֶה שְׂיִקְנָה בְּכַד וְכָד, וְנִתְרַצָּה חֲבֵרוֹ לְמַכֵּר בְּכַד וּבְכָד, אֶפְלוּ אָמַר אֲתֵם עֵדִי, אִין בְּאֵלָה הַדְּבָרִים פְּלוּם, וְאֶפְלוּ מִי שְׂפָרַע אִין כָּאן: אֲמִירְתוֹ לְגְבוּלָה כְּמִסִּירְתוֹ לְהֶדְיוּט. הָאוּמַר שׁוֹר זֶה עוֹלָה [נז], בֵּית זֶה הַקֶּדֶשׁ, אֶפְלוּ בְּסוּף הָעוֹלָם, קְנָה. וּבִהֶדְיוּט לֹא קְנָה עַד שְׂמִשְׁדָּה בְּבִהֶמָה, וְיַחְזִיק בְּבֵית:

כָּל מִצְוֹת הַבֵּן עַל הָאָב. כָּל מִצְוֹת הַבֵּן הַמְּטַלּוֹת [נט] עַל הָאָב לַעֲשׂוֹת לְבָנוּ. וְהוּן שְׂשָׂה דְּבָרִים [ס], לְמוּלוּ, לְפִדּוֹתוֹ אִם הוּא בְּכוֹר, לְלַמְדּוֹ תּוֹרָה, לְלַמְדּוֹ אֲמָנוֹת, לְהַשְׂיֵאוֹ אִשָּׁה, לְהַשְׂיִטּוֹ בְּנֵהָר [סא]: אֲנָשִׁים חֵיבִים. הָאָב חֵיב בְּמִצְוֹת הַלְלוֹ לְבָנוּ, וְהָאִם פְּטוּרָה: וְכָל מִצְוֹת הָאָב. הַמְּטַלּוֹת עַל הַבֵּן לַעֲשׂוֹת לְאָבִיו, שֶׁהֵם מוֹרָא וְכְבוֹד. מוֹרָא, לֹא יֵשֵׁב בְּמִקוּמוֹ [סב], וְלֹא יִסְתַּר

את דבריו, ולא יכריע את דבריו {סג}. כבוד, מאכיל ומשקה. מלביש ומכסה, מכניס ומוציא: אחד אנשים ואחד נשים חיבים. הבנים והבנות חיבים: וכל מצות עשה שהזמן גרמה. שהזמן גרם למצוה שתבא, כגון שופר, סכה, לולב, וציצית {סה}: שלא הזמן גרמה. כגון מזוזה, מעקה {סז}, אבדה {סח}, ושלוח הקן {סט}. והני תרי כללי לאו דוקא, כדקימא לן אין למדין מן הכללות {ע} אפלו במקום שנאמר בהם חוץ, שהרי מצוה בליל הפסח {עא}, ושמחה במועדים, והקהל בחג הסוכות {עב}, כלן מצות עשה שהזמן גרמה הן, ונשים חיבות. ותלמוד תורה, ופריה ורביה {עג}, ופדיון הבן {עד}, ממצות עשה שלא הזמן גרמה הן, ונשים פטורות. אבל כללא בתרא דכל מצות לא תעשה אחד אנשים ואחד נשים חיבים, חוץ מבל תקיף ובל תשחית ובל תטמא למתים, כללא דוקא הוא, וילפינן ליה מדכתיב (במדבר ה) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם, השונה הכתוב אשה לאיש לכל ענשין שבתורה {עה}: חוץ מבל תקיף ובל תשחית. דכתיב (ויקרא יט) לא תקפו פאת ראשכם, ולא תשחית את פאת זקנד. כל שיטנו בהשחתה ישנו בהקפה, וכל שאינו בהשחתה אינו בהקפה. והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו בהקפה. ומנלו דליתנהו בהשחתה, דכתיב פאת זקנד, ולא כתיב פאת זקנכם, מאי זקנד, זקנד ולא זקן אשתד {עו}: ובל תטמא למתים. דכתיב (שם כא) אמר אל הכהנים בני אהרן, בני אהרן ולא בנות אהרן:

פרק א - משנה ח

הסמיכות והתנופות. אינה סומכת, ואינה מניפה, ואינה מגשת מנחה בקרן מערבית דרומית כמשפטה, אם היא כהנת, ואינה קומצת ולא מקטרת, ואינה מולקת עוף, ואינה מקבלת דם במזרק, ואינה מזה דם: חוץ מסוטה ונזירה שהן מניפות. מנחתן בעצמן, שפנחתן טעונה תנופה בבעלים:

פרק א - משנה ט

כל מצוה שאינה תלויה בארץ. כל מצוה שהיא חובת הגוף {פ} מקרי אינה תלויה בארץ. ושהיא חובת קרקע {פא} מקרי תלויה בארץ: חוץ מן הערלה. שנוהגת בחוצה לארץ הלכה למשה מסיני. וכלאי הפרס בחוצה לארץ מדרבנו. וכלאי זרעים מתרין לזרעם בחוצה לארץ: רבי אליעזר

אומר אף החדש. אסור בחוצה לארץ מן התורה, אף על פי שהוא חובת
קרע. שנאמר (ויקרא כג) בכל משבתיכם, בכל מקום שאתם יושבים {פג}.
והלכה קרבן
אליעזר:

פרק א - משנה י

כל העושה מצוה אחת. יתרה על זכותיו, כדי שיהיו זכותיו מרבין
מעונותיו: מטיבין לו ומאריכין לו ימיו. לעולם הבא {פד}: ונוחל את
הארץ. ארץ החיים {פה}: וכל שאינו עושה מצוה אחת. שהיו עונותיו
מרבין מזכותיו, ואינו עושה מצוה אחת שיהיה מחצה זכאי ומחצה חייב,
אלא נשארו עונותיו מרבין {פו}: ולא בדרך ארץ. שאין משאו ומתנו בנחת
עם הבריות: אינו מן הישוב. אינו מועיל לישובו של עולם. והוי מושבו
מושב לצים {פז}, ופסול לעדות {פח}:

פרק ב

פרק ב - משנה א

האיש מקדש בו ובשלוחו. בו תחלה ואחר כך בשלוחו, שמצוה בו יותר
מבשלוחו, דכי עסיק גופו במצוה מקבל שכר טפי. וילפינן שלוחו של אדם
כמותו מקרא, דכתוב (שמות יב) ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל, וכי כל
ישראל שוחטין {ב}, אלא מכאן ששלוחו של אדם כמותו: האיש מקדש
את בתו כשהיא נערה. וכל שכן כשהיא קטנה. והאי דנקט נערה, אורח
ארעא אשמועינן, שאסור לאדם לקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל
ותאמר בפלוני אני רוצה: ואם לאו אינה מקדשת. דכיון דאמר התקדשי
התקדשי, כל חד הוי קדושין באפי נפשיהו: עד שיהא באחת מהן שוה
פיוטה. האי אחת מהן לא מתוקמא אלא באחרונה שבהן, דכי אמר לה
התקדשי לי בזו ובזו והיתה אוכלת אחת אחת, כל אותן שאכלה הוו
מלוה גבה, וכי מטיא אחרונה שבה נגמרין הקדושין, אי אית בה שוה

פְּרוּטָה הוּי לִיה מְקַדֵּשׁ בְּמִלּוֹה וּפְרוּטָה, וְקִימָא לֶן הַמְּקַדֵּשׁ בְּמִלּוֹה וּפְרוּטָה
דְּעֵתָה אֶפְרוּטָה וּמְקַדֵּשׁת. אָבֵל אִי לִית בְּאַחְרוֹנָה שְׁוֹה פְּרוּטָה, אָף עַל גַּב
דְּאִיכָא בְּקִמְאֵי שְׁוֹה פְּרוּטָה, כִּי מְטִי גְמַר קְדוּשִׁין הוּי לִיה מְקַדֵּשׁ בְּמִלּוֹה,
וְהַמְּקַדֵּשׁ בְּמִלּוֹה אֵינָה מְקַדֵּשׁת {ה} :

פרק ב - משנה ב

שֶׁל זָהָב וְנִמְצָא שֶׁל כֶּסֶף כו'. דְּאִיכָא דְנִיחָא לָהּ בְּהָא וְאִיכָא דְנִיחָא לָהּ
בְּהָא {ח} : רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר אִם הִטְעָה לְשִׁבְחַ הַרִי זֹ מְקַדֵּשׁת. לֹא פְּלִיג
רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶלָּא עַל שִׁבְחַ דְּמִמּוֹן, דְּמִסְתַּמָּא נִיחָא לָהּ בְּאוֹתוֹ שִׁבְחַ. אָבֵל עַל
שִׁבְחַ דְּיוֹחֲסִין, כְּגוֹן לְוִי וְנִמְצָא כְּהוֹן, מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאֶפְלוּ הִטְעֵתוּ אוֹ
הִטְעָה הוּא אוֹתָהּ לְשִׁבְחַ אֵינָה מְקַדֵּשׁת, דְּלֹא נִיחָא לָהּ בְּשִׁבְחוֹ מִפְּנֵי
שְׁמִתְגָּאָה עָלֶיהָ. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן :

פרק ב - משנה ג

שִׁפְחָה גוֹדֵלֶת. קוֹלְעַת שְׁעַר הַנְּשִׁים {יא}. פְּרוּשׁ אַחַר, דְּבְרַנִּית וּבְעֵלֶת לְשׁוֹן,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (יחזקאל לה) וַתִּגְדְּלוּ עָלַי בְּפִיכֶם : אָף עַל פִּי שְׁאֲמַרָה בְּלִבִּי הִיָּה
לְהִתְקַדֵּשׁ כו'. דְּדְבָרִים שְׁבִלְבַּב אֵינִם דְּבָרִים :

פרק ב - משנה ד

וְהִלְדָּ וְקִדְשָׁהּ בְּמִקּוּם אַחַר כו'. דְּמִרְאָה מְקוּם הוּא לוֹ. וְאִין זָה תְּנַאֲי :

פרק ב - משנה ה

תצא שלא בכתבה. דאמר אי אפשי באשה נדרנית. אבל גטא בעיא מספק, כיון דלא פרש, דלמא דעתיה נמי אנדרנית: הפוסלים בכהנים. מפרש בכתבות [דף עה]:

פרק ב - משנה ו

סבלונות. דורונות [טו] שדרד חתן לשלח לארוסתו: אינה מקדשת. ולא אמרינן יודע היה שאין קדושי קדושין וגמר ושלח סבלונות לשם קדושין, אלא אמרינן מחמת קדושין הראשונים שלח: וכן קטן שקדש. ושלח סבלונות משהגדיל:

פרק ב - משנה ז

אינו מקדשות. דאמר קרא (ויקרא יח) ואשה אל אחתה לא תקח לצרר, בשעה שנעשו צרות זו לזו אין לה לקוחין אפלו באחת מהן. והוא הדין לכל שאר עריות שיש בהן פרת, שאין קדושין תופסין בהם [יז]: ושלחן היתה. שמעינן מהא מתניתין דהמקדש בגזל ואפלו בגזל דידה אינה מקדשת, ולא אמרינן מדקבילתיה אחילתיה. מדקתני ושלחן היתה ושל שביעית היתה, משום דשל שביעית היתה שהפרות הפקר משום הכי הנשים מקדשות, אלא שאין אחריות מקדשות, אבל אם לא היתה שביעית, הואיל ושלחן היתה לא היו קדושין תופסים באחת מהן. ודוקא בגזל שלפני יאוש בעלים אמרינן דלא הו קדושין, אבל המקדש בגזל שלאחר יאוש, קדושיו קדושין. ושמעינן נמי שהמקדש בפרות שביעית מקדשת, ולא אמרינן אינו ממונו לזכות בהן, אלא כיון שזכה בהן ממונו הם לכל דבר. ושמעינן נמי שאשה נעשית שליח לחברתה, ואפלו במקום שנעשית לה צרה. ואף על גב דבכל עדות שהאשה כשרה לה אין הצרה כשרה לה, שליחותא מיהא כיון דעבדא עבדא, דהא הכא בקדושין הללו הן נעשות צרות על ידי זו שקבלתה, וקתני אין האחריות מקדשות, הא נכריות מקדשות. ומתניתין מתרצא בגמרא אליבא דהלכתא הכי, המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה, שתייהן באחת אינו מקדשות, הא אחת מאשה ובתה, אחת מאשה ואחותה, כגון שאמר לשתייהן אחת מכם

מְקַדְּשֵׁת לִי וְלֹא פָּרַשׁ לְאִיזוֹ מִהוֹן מְקַדָּשׁ, וְקִבְּלָהּ אַחַת מִהוֹן הַקְּדוּשִׁין עַל יָדֶי חֲבֵרְתָּהּ **(יח)**, או שְׁתִּיחֶן קִבְּלוּ קְדוּשִׁין כְּאַחַת, מְקַדְּשׁוֹת, וּשְׁתִּיחֶן צְרִיכוֹת גִּט. וְאִם אָמַר הָרְאוּיָה מִכֶּם לְבִיאָהּ מְקַדְּשֵׁת לִי, אֵינָן מְקַדְּשׁוֹת, דְּכָל אַחַת מִהוֹן אֵיכָּא לְסַפּוּקָהּ בְּאַחוֹת אֲשֶׁתּוֹ וְאִין שׁוּם אַחַת מִהוֹן רְאוּיָה לְבִיאָהּ. וּמַעֲשֶׂה נְמִי בְּחֻמְשׁ נְשִׁים וּבְהוֹן שְׁתֵּי אַחִיוֹת וְלִקְטָא אֶחָד כְּלַפְלָהּ שֶׁל תְּאֵנִים וְאָמַר הָרְאוּיָה מִכֶּם לְבִיאָהּ תִּתְקַדֵּשׁ לִי, וְאָמְרוּ חֲכָמִים אִין אַחִיוֹת מִתְקַדְּשׁוֹת, הָא נְכָרִיוֹת שְׁהִיוּ רְאוּיוֹת לְבִיאָהּ, מִתְקַדְּשׁוֹת. אָבֵל אִם אָמַר כְּלַכֶּם מִתְקַדְּשׁוֹת לִי, לֹא הִיְתָה שׁוּם אַחַת מִהוֹן מְקַדְּשֵׁת, דְּכִי הֵיכִי דְאִין אַחִיוֹת מְקַדְּשׁוֹת כְּדֹ אִין הָאַחֲרוֹת מְקַדְּשׁוֹת הֵיכָא דְאָמַר כְּלַכֶּם **(יט)**:

פרק ב - **משנה ח**

הַמְקַדֵּשׁ בְּחֻלְקוֹ. שְׁחַלֵּק עִם אַחִיו הַכֹּהֲנִים: אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת. דְּכֹהֲנִים מְשַׁלְּחוֹן גְּבוּהָ קָא זָכוּ, וְאָמַר קָרָא **(כ) (במדבר יח) זֶה יְהִיָּה לָךְ מִקְדָּשׁ הַקְּדָשִׁים מִן הָאֵשׁ, מָה אֵשׁ אִין אַתָּה מְשַׁתְּמֵשׁ בּוֹ אֶלָּא לְאַכִּילָהּ **(כא)**, כְּדֹ מִתְּנֹת הִלְלוּ לֹא תִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהוֹן אֶלָּא לְאַכִּילָהּ, וּבְמַעֲשֵׁר כְּתִיב לְה' הוּא, בְּהוֹנִיתוּ יְהִי **(כב)**: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִזִּיד קָדָשׁ. בְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי. הוּאִיל וְיוֹצֵא לְחֻלְקִין עַל יָדֵי פְדִיוֹן, וְהָרִי הוּצִיאוֹ לְחֻלְקִין עַל יָדֵי קְדוּשִׁין הִלְלוּ. וְרַבִּי מֵאִיר סָבַר לִית דְּרָךְ חֲלוּל בְּכָד: וּבְהַקְדָּשׁ. שֶׁל בְּדֻק הַבַּיִת: מִזִּיד קָדָשׁ. שְׁכִינּוֹן שְׁיַדַע שֶׁהוּא הַקְּדָשׁ וְהוּצִיאוֹ לְחֻלְקִין בְּכֹנְנָה, נִתְחַלְלָה קְדָשִׁתּוֹ **(כד)**: וּבְשׁוּגָג. דְּלֹא יַדַע שֶׁהוּא הַקְּדָשׁ וְלֹא נִיחָא לִיה דְּלִתְחַלְלֵהּ הַקְּדָשׁ עַל יָדֵיהּ, לֹא נִתְחַלְלָה קְדָשִׁתּוֹ, וְאֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת. וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר אֶפְכָּא. וְהִלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר בְּמַעֲשֵׁר, וְכַרְבִּי הַיְהוּדָה**

פרק ב - **משנה ט**

הַמְקַדֵּשׁ בְּעֶרְלָה וְכוּ' אֵינָהּ מְקַדְּשֵׁת. דְּכִלְהוֹ אֲסוּרֵי הִנָּאָה נִינְהוּ. עֶרְלָה, דְּכְתִיב לֹא יֹאכַל, אֶחָד אֲסוּר אֶכִּילָהּ וְאֶחָד אֲסוּר הִנָּאָה בְּמַשְׁמַע: וּבְכֹלֵי הַפָּרִים. דְּכְתִיב (דברים כב) פֶּן תִּקְדָּשׁ, פֶּן תִּוְקַד אֵשׁ: וּבְשׂוֹר הַנֶּסֶקֶל. דְּכְתִיב בֵּיהּ (שְׁמוֹת כא) וְלֹא יֹאכַל אֶת בֶּשָׂרוֹ **(כו): וּבְעֶגְלָה עֲרוּפָה. דְּכְתִיב בָּהּ כַּפָּרָה כְּקְדָשִׁים **(כז)**, שְׁנֵאמַר (דברים כא) וּנְכַפֵּר לָהֶם הַדָּם: בְּצַפְרֵי מְצָרַע. דְּתַנְיָא, נֶאמַר מְכַשֵּׁר וּמְכַפֵּר בְּפָנִים, אֲשֶׁמוֹ שֶׁל מְצָרַע שֶׁהוּא מְכַשֵּׁר אוֹתוֹ לְאֹכַל בְּקְדָשִׁים, וְחֻטְאָתוֹ שְׁמֻכְפֵּר, וּשְׁנִיָּהֶם נַעֲשִׂים בְּפָנִים. וְנֶאמַר מְכַשֵּׁר וּמְכַפֵּר בְּחוּץ, מְכַשֵּׁר, צַפְרֵי מְצָרַע שְׁמֻכְשִׁירֵין הַמְצָרַע לְבֹא אֶל תּוֹךְ הַמִּחְנָה,**

ומכפר, עגלה ערופה, שנאמר בה ונכפר להם הדם, ושניהם נעשים חוץ לעזרה. מה מכשיר ומכפר האמור בפנים, שהם אשמו וחסאתו של מצרע, עשה בו מכשיר כמכפר, דתרוניהו קדשים נינהו ואסורים בהנאה, אף מכשיר ומכפר האמורים בחוץ, שהם צפרי מצרע ועגלה ערופה, עשה בו מכשיר כמכפר להיות אסורים בהנאה. ומאימתי אסורין צפרי מצרע בהנאה, משעת שחיטה. והצפור השחווטה בלבד היא שאסורה בהנאה **[כח]**. ועגלה ערופה, ירידתה אל נחל איתן אוסרתה: **ובשער הנזיר**. דאמר קרא **(במדבר ו)** קדש יהיה גידל פרע שער ראשו, גדולו פרע שער ראשו יהיה קדוש **[כט]**: **ופטר חמור**. נאמר בו **(שמות יג)** וערפתו, ונאמר בעגלה ערופה וערפו, מה עגלה ערופה אסורה בהנאה, אף פטר חמור אסור בהנאה. ואינו אסור בהנאה אלא אחר עריפה **[ל]**: **ובשר בחלב**. נאמר שלש פעמים לא תבשל גדי בחלב אמו, אחד לאסור אכילה, ואחד לאסור הנאה, ואחד לאסור בשול: **ובחלין שנשחטו בעזרה**. דכתיב **(דברים יב)** כי ירחק ממך המקום וזבחת, ברחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקרוב מקום **[לא]**. יכול לא יאכלנו אבל ישליכנו לכלבים, תלמוד לומר **(שמות כב)** לכלב תשליכנו אתו, אותו אתה משליך לכלב ואי אתה משליך לכלב חלין שנשחטו בעזרה: **מכרו וקדש בדמיהן מקדשת**. שאין לה דבר שתופס את דמיו להיות כמוהו אלא עבודה זרה ושביעית. עבודה זרה, שנאמר **(דברים י)** והיית חרם כמוהו, כל מה שאתה מהנה ממנו הרי הוא כמוהו. ושביעית, שנאמר קדש היא, תופסת דמיה כהקדש. והו עבודה זרה ושביעית שני כתובים הבאים כאחד, וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדו:

פרק
ב
-
משנה
י

המקדש בתרומות. תרומה גדולה ותרומת מעשר: **ובמעשרות**. מעשר ראשון ומעשר עני: **ומתנות**. הזרע והלחנים והקבה: **ובמי חטאת**. ובמי אפר חטאת **[לד]**. וראויים למכרם לטמאים לקח מהם שכר הבאה ושכר מלוי המים. אבל שכר הזאה ושכר קדוש, והוא נתינת האפר במים, אסור **[לה]**: **ואפלו ישראל**. הכי קאמר, ואפלו ישראל שנפלו לו תרומות ומתנות מבית אבי אמו כהן, שזכה בהם ויכול למכרם לכהנים **[לו]**, אם קדש בהם את האשה, מקדשת. ואפלו לא נפלו לו תרומות אלא טבלים **[לז]** שעדין לא הורמו, הואיל ומורישו כהן היה עומד להרימם והתרומות שלו, וזה הישראל שירש אותם נמי יפריש מהם התרומה והיא שלו, ויכול למכרה לכהנים, דמתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמו:

פרק ג - משנה א

האומר לחברו צא וקדש לי אשה פלונית והלך וקדשה לעצמו. אמרינן בגמרא מאי והלך [א], שהלך ברמאות. ולהכי תנן האומר לחברו ולא תנן האומר לשלוחו [ב], לאשמועינן דאף על גב דלא עשאו שליח מתחלה לךך, אלא שאמר לו קדש לי אשה פלונית [ג], אם קדשה לעצמו קרינן ביה שהלך ברמאות ורמאי הוי: ובא אחר וקדשה בתוך שלשים יום מקדשת לשני. ויכול לזנוקה אפלו בתוך אלו השלשים יום: מקדשת. וצריכה גט מתרויהו: בת פהו לישראל. אם בת פהו היא זאת שנתקדשה לאחר שלשים יום, כל אותן שלשים יום תאכל בתרומה, שלא נפסלה מלאכל בתרומת בית אביה. ואם בת ישראל לכהן היא, לא תאכל בתרומה, שעדין אינה אשת פהו:

פרק ג - משנה ב

הרי את מקדשת לי. בפרוטה זו על מנת שאתן לך מאתיים זוז: ויתן. ומשייתן נתקדשה למפרע, דכל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי: הרי זו מקדשת ויש לו. אם יש עדים שיש לו. ואם לא נודע שיש לו, הרי זו מקדשת מספק, שמה יש לו ומתכוון לקלקלה: ואם הראה על השלחן. שהיה שלחני והראה על השלחן מעות שאינן שלו [ד], אינה מקדשת:

פרק ג - משנה ג

בית פור. מקום הראוי לזרע פור, שהוא שלשים סאין: ויש לו. אם יש עדים שיש לו, מקדשת ודאי. ואם אין ידוע שיש לו, מקדשת מספק, ולא אמרינן זוזי דעבידי אנשי דמצנעי חיישינן דלמא אית ליה ומתכוון לקלקלה, אבל ארעא לא חיישינן דלמא אית ליה, דאם איתא דאית ליה

אַרְעָא, קָלָא אִית לִיה: **וְאִם הָרְאָה בְּבִקְעָה**. שְׂאִינָה שְׁלוּ. וְאָף עַל גַּב דְּנַחַת
בָּה לַחֲכִירוֹת אוֹ לְקַבְּלוֹת **{יב}**, אִינָה מְקַדְּשֵׁת:

פרק ג - משנה ד

כָּל תְּנַאי. שְׂאִינוּ כְּפוּל וְכוּ': **אִינוּ תְנַאי**. וְאָף עַל פִּי שְׁלֵא נְתַקִּים הַתְּנַאי
נְתַקִּימוּ הַדְּבָרִים: **אִם יַעֲבְרוּ וְאִם לֹא יַעֲבְרוּ**. וְאִי לֹא כָּפַל הַדְּבָרִים הִיְתָה
מִתְּנִתּוֹ קִימַת וְהָיוּ נוֹחֲלִים אֶת אֶרֶץ הַגְּלָעָד אָף עַל פִּי שְׁלֵא הָיוּ עוֹבְרִים.
וְאָף עַל גַּב דְּאָמַר אִם יַעֲבְרוּ אֶתְכֶם, לִית לָן מְכָלָל הֵן אֶתְהָ שׁוֹמְעֵ לָאוּ.
וְשִׁמְעִינָן מִנָּה נְפִי, דְּבַעֲיָנָן תְּנַאי קוּדְם לְמַעֲשָׂה, מְדַלָּא אָמַר תְּנִי לְהֵם אִם
יַעֲבְרוּ, מְשִׁמַּע דְּאִי הָוָה אָמַר הַכִּי, לֹא אֶתְי תְּנַאָה וּמְבַטֵּל מַעֲשָׂה דְּמִתְּנָה
דְּקַדְמִיהָ. וְשִׁמַּע מִנָּה נְפִי דְּבַעֲיָנָן הֵן קוּדְם לְלָאוּ **{יד}**, דְּלֹא אָמַר תְּחַלָּה אִם
לֹא יַעֲבְרוּ אֶל תְּתַנּוּ וְאִם יַעֲבְרוּ וּנְתַתֶּם: **רַבִּי חֲנִינָא כּוּ'**. אֶתְנַאי כְּפוּל פְּלִיג,
דְּאִין צְרִיךְ לְכְּפוּל, דְּמְכָלָל הֵן נְשִׁמַּע לָאוּ. וְזָה שְׁכַפְּלוּ מַשָּׂה, צְרִיךְ הִיָּה הַדְּבָר.
וְלַעֲנָן פְּסַק הַלְכָה, אִם אָמַר עַל מְנַת, אִין צְרִיךְ תְּנַאי כְּפוּל וְלֹא הֵן קוּדְם
לְלָאוּ וְלֹא תְנַאי קוּדְם לְמַעֲשָׂה, אֶלָּא הַתְּנַאי קִים. וְאִם לֹא אָמַר עַל מְנַת,
צְרִיךְ כָּל הַנִּי דְּאָמְרִינָן. וְאִם לָאוּ, הַתְּנַאי בְּטַל וְהַמַּעֲשָׂה קִים. וְלֹא שְׁנָא
בְּתַנַּאי שְׂבַדִּינִי מְמוֹנּוֹת, וְלֹא שְׁנָא בְּתַנַּאי שְׂבַגְטִין וְקַדוּשִׁין, הַכֹּל שְׁוָה לְדְבָר
זֶה:

פרק ג - משנה ה

וְהַפְּרַ עֲבָרָה, דְּבָרִיו קִימִין. כְּתַב הַרְמַבְי"ם דְּאִין לוֹ לְבֵא עָלֶיהָ עַד שְׂיַקְדְּשָׁנָה
קַדוּשִׁין שְׁנַיִים **{יח}**, שְׂאִין אָדָם מְקַנָּה דְּבָר שְׁלֵא בָּא לְעוֹלָם. וְלֹא אָמְרוּ
דְּבָרִיו קִימִים אֶלָּא לְהַחְמִיר עָלֶיהָ שְׂאִסוּרָה לְנִשְׂא לְאַחֲרִים:

פרק ג - משנה ו

וְאֶעֱשֶׂה עִמָּךְ כְּפוּעַל. בְּפַעֲלַת יוֹם אֶחָד. וְלָאוּ דְּמְקַדְּשֵׁ לָהּ בְּשִׁכְרָ פְּעֻלָּה **{יט}**,

דְּכִיּוֹן דְּקִימָא לֹן יִשְׁנָה לְשִׁכְיֹרוֹת מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, נִמְצָא כְּשֶׁגִּמֵר פְּעֻלָּתוֹ הָיִי שִׁכְיֹרוֹתוֹ מְלוּה אֲצֵלָה, וְהִמְקִדֵּשׁ בְּמִלּוּה אֵינָה מְקַדְּשֶׁת. אֶלָּא דְּמְקַדֵּשׁ לָהּ הַשְׁתָּא בְּפְרוּטָה עַל מְנַת שְׂיַעֲשֶׂה אַחַר כֶּדְּ עֵמָה כְּפֹעֵל: **עַל מְנַת שְׂיַרְצָה אַבָּא**. בְּגִמְרָא מְפָרֵשׁ שְׁלֵא יִמְחָה אַבָּא, וְכִשְׁקַבֵּע זְמַן לְמַחְתָּא, כְּגוֹן שְׁאֲמַר שְׁלֵא יִמְחָה אַבָּא כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם. הִלְכֶּד רְצָה הָאֲב, שְׁעֵבְרוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם וְלֹא מְחָה, הָרִי זֹו מְקַדְּשֶׁת. לֹא רְצָה, שְׁמַחָה בְּתוֹדָ שְׁלֹשִׁים, אֵינָה מְקַדְּשֶׁת: **מִת הָאֲב**. תוֹדָ שְׁלֹשִׁים, הָרִי זֹו מְקַדְּשֶׁת, דְּאֲמַרִּינָן מֵאֵן מַחִי: **מִת הַבְּנֵי**. בְּתוֹדָ שְׁלֹשִׁים, מְלַמְּדִים אֶת הָאֲב שְׂיִמְחָה, כְּדִי שְׁלֵא תִּהְיֵא זְקוּקָה לְיָבִם:

פרק ג - משנה ז

אֲנִי קִדְּשִׁיתִּיהָ נְאֻמָּן. לְכַנְסָה **[כב]**. דְּלֹא חֲצִיף לְמִימַר קַמִּיהָ דְּאֲב שְׁקַבֵּל הַקְדוּשִׁין, אֲנִי הוּא, אִם לֹא הָיָה אֲמַת, דְּמִירְתַת דְּלִמָּא מְכַחִישׁ לִיהָ:

פרק ג - משנה ח

וְגִרְשִׁיתִּיהָ. קַבְּלַתִּי אֶת גִּטָּה: **וְהָרִי הִיא קִטְנָה**. עַכְשָׁיו כְּשֶׁאֲמַר עָלֶיהָ כֶּדְּ: **נְאֻמָּן**. לְפִסְלָה מִן הַכְּהֻנָּה. שְׁהָאֲב נְאֻמָּן עַל בִּתּוֹ כָּל זְמַן שֶׁהִיא קִטְנָה, דְּכַתִּיב (דְּבָרִים כב) אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לְאִישׁ הַזֶּה, כְּשֶׁאֲמַר לְאִישׁ, אֲסַרְהָ עַל הַכֹּל, שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים לְמִי, כְּשֶׁחֲזַר וְאָמַר לָזָה, הִתִּירָה לּוֹ **[כד]**: **וְהָרִי הִיא גְדוּלָה**. וְאִם לֹאֲחַר שְׁגַדְלָה אָמַר כֶּדְּ, וּבְקִטְנוּתָהּ לֹא אָמַר, אֵינּוּ נְאֻמָּן: **נִשְׁבִּית וּפְדִיתִיהָ וְכוּ' אֵינּוּ נְאֻמָּן**. לְפִסְלָה מִן הַכְּהֻנָּה. דְּבִנְשׂוּאִין הִימְנִיָּה רַחֲמֵנָּא לְאֲב. לְשִׁבּוּיָהּ לֹא הִימְנִיָּה **[כה]**: **יֵשׁ לִי בְנִים**. וְאִין אֲשִׁיתִי זְקוּקָה לְיָבִם **[כז]**: **יֵשׁ לִי אַחִים**. וְאֲשִׁיתִי זְקוּקָה לְיָבִם. וְעַד עַכְשָׁיו הִיְתָה בְּחִזְקַת שְׂאִינָה זְקוּקָה: **אֵין הַבּוֹגְרוֹת בְּכֻלָּל**. לְפִי שְׂאִינָן בְּרִשׁוּת הָאֲב לְקַדְּשׁוֹ. וְאִף עַל פִּי שְׁעֵשְׂאֵתוֹ הַבּוֹגְרַת שְׁלִיחַ לְקַבֵּל קְדוּשִׁיהָ **[כט]**, אֲמַרִּינָן לֹא שְׂבִיק אֲנִשׁ מְצוּה דְּרַמְיָא עָלֶיהָ **[ל]** וְעֵבִיד מְצוּה דְּלֹא רַמְיָא עָלֶיהָ. אֲבָל הַקִּטְנוּת וְהַנְּעוּרֹת כְּלָן צְרִיכוֹת גִּט מְסַפֵּק, דְּלֹא יְדַעִינָן אֵיזוֹ מֵהוּן קַדֵּשׁ:

קדשתי את בתי גדולה. איצטרין תנא לאשמועין פלגתא דרבי מאיר ורבי יוסי בקדשתי את הגדולה ובקדשתי את הקטנה. דאי אשמועין בקדשתי את הגדולה, הנה אמינא, בהא קאמר רבי מאיר, דכיון דאיכא דזוטרא מנה, להך "גדולה" קרי לה, דשבח הוא לאדם לקרות בתו בלשון גדולה אף על פי שהיא קטנה, כשיש קטנה למטה ממנה. אבל קטנה אימא מודי ליה לרבי יוסי דכל שהיא יכול לקרות אותה גדולה אין קורא אותה קטנה. ואי אתמר בהא, בהא קאמר רבי יוסי, אבל בהך אימא מודי ליה לרבי מאיר, לך הצרכו שתיהן. והלכה כרבי יוסי בשתייהן:

האומר לאשה קדשתיך וכו'. איצטרין לאשמועין באומר קדשתיך, ובאומרת קדשתיני. דאי אשמועין באומר לאשה קדשתיך שהוא אסור בקרובותיה והיא מתרת בקרוביו, הנה אמינא דינא הוא דלא מתסרא איהי בקרוביו, דאיהו שקורי קא משקר, דגברא לא אכפת ליה אם אוסר עצמו חנם בקרובותיה, ומשקר ואמר קדשתיך אף על פי שלא קדשה, אבל איהי כי אמרה קדשתיני, דאסרה נפשה אכלי עלמא עד שיתן לה גט, אי לאו דקים לה, לא הנה אמרה, ונתסר איהו על פיה בקרובותיה, ואפלו יחב לה גט. קא משמע לן: קדשתיך והיא אומרת לא קדשת אלא בתי וכו'. משום דהנה סלקא דעתין לומר מאחר שהאב נאמן על בתו מן התורה, תהיה האם נאמנת על בתה מדרבנן, קא משמע לן דאינה נאמנת:

קדשתי את בתך וכו'. איידי דתנא להניי בבי דלעיל, תנא נמי להא, ואף על פי שהיא משנה שאינה צריכה. ובכל הני דהיא אומרת קדשתיני, מבקשים ממנו לתן גט [לה] כדי להתירה. ואם מעצמו נתן גט, כופין אותו לתן
כתבה
{לט}:

פרק ג - משנה יב

כָּל מָקוֹם שֵׁישׁ קְדוּשֵׁין וְאִין עֵבְרָה. שְׁקְדוּשֵׁין תּוֹפְסִין בָּהּ וְאִין עֵבְרָה בְּנִשְׁוֹאִיָּהּ. וְהָאִי כָּלְלָא לָאוּ דוֹקָא {מ}, שְׁהָרִי גֵר שְׁנַשָּׂא מִמְזֵרַת יֵשׁ קְדוּשֵׁין וְאִין עֵבְרָה, דְּקַהֲל גְרִים לֹא אֶקְרִי קַהֲל, וְאִף עַל פִּי כּוֹן אִין הוֹלֵד הוֹלֵד אַחֵר הַזְכָּר, שְׁהוֹלֵד מִמְזֵר, אֶחָד גֵּר שְׁנַשָּׂא מִמְזֵרַת וְאֶחָד מִמְזֵר שְׁנַשָּׂא גֵיּוֹרַת: **וְכָל מִי שְׂאִין לָהּ עָלִיו קְדוּשֵׁין וְכוּ' הוֹלֵד מִמְזֵר.** בִּיבְמוֹת נִפְקָא לֹן מִקְרָא דְכְּתִיב (דְּבָרִים כג) לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אָבִיו, וְסָמִיךְ לִיהּ לֹא יִבֵּא מִמְזֵר, וּמִוִּקְמִינֵן לָהּ בְּשׁוֹמְרַת יָבָם שֶׁל אָבִיו, שְׁהִיא אִשְׁתּוֹ אַחֵי אָבִיו שְׁהִיא עָלִיו בְּכָרַת: **עַל אַחַת מִפְּלֵ הָעֵרְוֹת.** שֶׁל חִיבֵי כְּרַתוֹת {מו}: **וְלֹד שְׁפָחָה וְנִכְרִית.** דְּכְּתִיב בְּשְׁפָחָה (שְׁמוֹת כא) הָאִשָּׁה וְיִלְדֶיהָ תִּהְיֶה לְאִדְנֶיהָ {מח}, וּבְנִכְרִית כְּתִיב (דְּבָרִים ז) כִּי יִסִּיר אֶת בְּנֵךְ מֵאַחֲרַי, וּמִדְּלָא כְּתִיב כִּי תִסִּיר, שְׁמַע מִנֶּה הָכִי קֶאֱמַר, בְּתֵדָה לֹא תִתֵּן לְבָנוֹ, כִּי יִסִּיר בְּעַל בְּתֵדָה אֶת בְּנֵךְ אֲשֶׁר תֵּלֵד לוֹ בְּתֵדָה מֵאַחֲרַי, אָבֵל אֲבֵתוֹ לֹא תִקַּח לְבָנֶךָ לֹא מֵהַדָּר, שְׂאִין הָבִן הָבִיא מִן הַנִּכְרִית קְרוֹי בְּנֵדָה אֶלָּא בְּנָה {מט}:

פרק ג - משנה יג

מִמְזֵר שְׁנַשָּׂא שְׁפָחָה. וְאִפְלוּ לְכַתְּחֻלָּה יָכוֹל מִמְזֵר לִשָּׂא שְׁפָחָה כְּדִי לְטַהֵר אֶת בְּנָיו {נא}. וְהִלְכָה כְּרַבִּי טַרְפוֹן. וּמוֹדָה רַבִּי טַרְפוֹן שֶׁעָבַד שְׁנַשָּׂא מִמְזֵרַת, הוֹלֵד מִמְזֵר, שְׁעָבַד אִין לוֹ יְחוּס {נב}:

פרק ד

פרק ד - משנה א

עֲשֶׂה יוֹחֲסִין עָלוּ מִבָּבֶל. שֶׁהִפְרִישׁ עֲזָרָא כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁהָיוּ בְּבָבֶל [ב] וְהוֹלִיכֵן עִמּוֹ, כִּדִּי שְׁלֵא יִתְעַרְבוּ עִם הַמִּיחָסִין, מֵאַחַר שֶׁאִין שָׁם בֵּית דִּין [ג]: חֲלָלִי. כִּהְנִים שְׁנוֹלְדוּ מִן הַפְּסוּלוֹת לְכַהֵנָה, כְּגוֹן אֶלְמָנָה לְכַהֵן גְּדוֹל, גְּרוּשָׁה [ו] חֲלָלָה זֹנָה לְכַהֵן הַדְּיוֹט: חֲרוּרִי. עֲבָדִים מִשְׁחָרְרִים: נְתִינִי. גְּבַעוּנִים שְׁמְלוּ בִימֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְנֶאֱסְרוּ לְבֹא בְּקֹהֶל [ז]: שְׁתוּקֵי וְאַסוּפֵי. מִפְּרֹשׁ לְהוּ וְאַזִּיל: גְּרִי וְחֲרוּרֵי מִמְּזוּרִין כּוֹי כָּלֶם מִתְּרִין לְבֹא זֶה בְּזֶה. דְּקֹהֶל גְּרִים לֹא אֶקְרִי קֹהֶל, וְלֹא הִזְהָרוּ מִמְּזוּרִים לְבֹא בְּקֹהֶל גְּרִים. אָבֵל לוֹיִי וְיִשְׂרָאֵלִי בְּמִמְּזוּרֵי לֹא. וְשְׁתוּקֵי וְאַסוּפֵי סִפְק מִמְּזוּרִים הֵם וּמִתְּרִין לְהִתְעַרְבּ בְּמִמְּזוּר וְדָאִי, דְּאֶמְרִינֵן בְּקֹהֶל וְדָאִי הוּא דְלֹא יָבֵא, הָא בְּקֹהֶל סִפְק יָבֵא [יא]:

פרק ד - משנה ב

שְׁתוּקֵי. כָּל שֶׁהוּא מְכִיר אֶת אִמּוֹ. שְׁקוּרָא אַבָּא, וְאִמּוֹ מִשְׁתַּקְתּוֹ: בְּדוּקֵי. שְׁבוּדְקִין אֶת אִמּוֹ. אִם אֶמְרָה לְכָשֶׁר נִבְעַלְתִּי, הַיּוֹלֵד כָּשֶׁר. וְהִלְכָה כְּאַבָּא שְׁאוּל:

פרק ד - משנה ג

כָּל הָאֲסוּרִים לְבֹא בְּקֹהֶל. אִף עַל גַּב דְּתַנְיִין לֵה בְּרִישָׁא מִמְּזוּרֵי וְנְתִינֵי וְכוּי מִתְּרִים לְבֹא זֶה בְּזֶה, הָא קִמְשָׁמַע לֵן כְּגוֹן גֵּר עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי עִם מִמְּזוּר שְׁתוּקֵי וְאַסוּפֵי: רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. מִפְּרֹשׁ בְּגִמְרָא דְהָכִי קֵאָמַר, אֶפְלוּ רַבִּי יְהוּדָה שְׁאוּסֵר גֵּר בְּמִמְּזוּרָת, הֵנִי מְלִי גֵר שֶׁל שְׁאָר נְכָרִים שְׁמִתָּר לְבֹא בְּקֹהֶל הוּא דְאָסוּר בְּמִמְּזוּרָת לְרַבִּי יְהוּדָה, דְּסַבִּירָא לֵיה קֹהֶל גְּרִים אֶקְרִי קֹהֶל, אָבֵל גֵּר עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי שְׁאוּסֵר לְבֹא בְּקֹהֶל מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה שְׁמִתָּר בְּמִמְּזוּרָת: וְדָאן בּוּדְאָן מִתָּר. כְּגוֹן מִמְּזוּרֵי בְּנְתִינֵי: וְדָאן בְּסַפְקוֹ. מִמְּזוּרֵי וְנְתִינֵי בְּשְׁתוּקֵי וְאַסוּפֵי: סִפְקוֹ בְּסַפְקוֹ. שְׁתוּקֵי בְּשְׁתוּקִית, וְאַסוּפֵי בְּאַסוּפִית, וְאַסוּפֵי בְּשְׁתוּקִית. אִף עַל פִּי שְׁזָה סִפְק וְזָה סִפְק, אָסוּר, שְׁמָא זֶה כָּשֶׁר וְזֶה פְּסוּל. וְהִלְכָה כְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר: כּוֹתֵי. הוּי סִפְקִיהוּ לְפִי שְׁאִין בְּקִיאוֹן בְּתוֹרַת גִּטִּין וְקִדוּשִׁין. וְהָאִידְנָא עֲשָׂאוּם כְּנְכָרִים גְּמוּרִים לְכָל דְּבְרֵיהֶם:

אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁתֵּים מֵצַד הָאָב וּשְׁתֵּים מֵצַד הָאִם : שְׁהִים שְׁמֵנָה. אַרְבַּע מִן הָאָב. וְאַרְבַּע מִן הָאִם. וְאֵלוֹ הֵן, אִמָּה, אִם אִמָּה, אִם אָבִי אִמָּה, אִם אָבִי אָבִי, אִם אָבִי אִמָּה, אִם אָבִי, אִם אִם אָבִי, אִם אָבִי אָבִי, אִם אִם אָבִי אָבִי. בּוֹדְקִים בָּהֶם שְׁלֹא הָיָה בְּאַחַת מֵהֶן מִן הַפְּסוּלוֹת [טו] : **וְאִם הָיְתָה לוֹיָהּ וְיִשְׂרָאֵלִית.** וְכֹהֵן [יז] בָּא לְכַנְסָהּ : מוֹסִיפִין עָלֶיהָ עוֹד אַחַת. אִם אַחַת בְּכָל זֶיג וְזֶיג. כְּגוֹן אִמָּה וְאִם אִמָּה וְאִם אִמָּה, וְכֵן כָּלֶם. וְהָא דְבִדְקִינָן בְּאִמָּהוֹת וְלֹא בְּדִקְיָנָן בְּאָבוֹת שְׁמָא יֵשׁ פְּסוּל בְּאָבִיָּה אוֹ בְּאָבִי אָבִיָּה, מִשּׁוּם דְּדַרְדְּרָה הָאֲנָשִׁים כְּשִׁמְגָנִים זֶה אֶת זֶה מִתּוֹךְ קִטְטָה, מְגַנִּין בְּיוֹחֲסִין, וְאִם הָיָה שׁוֹם פְּסוּל מֵצַד הָאָבוֹת הָיָה יָדוּעַ. אֲבָל הַנָּשִׁים אֵין זֶה מְגַנָּה אֶת זֶה בְּפְסוּל יַחוּס אֶלָּא בְּזָנוּת, וְכִי אֵיכָא בְּהוּ מְלִתָּא בְּפְסוּל יוֹחֲסִין לִית לִיהָ קָלָא. וְלֹא נֶאֱמְרָה חַיִּיב בְּדִיקָה זֶה אֶלָּא בְּמִשְׁפָּחָה שְׁקָרָא עָלֶיהָ עֲרַעֵר [יט], אֲבָל מִשְׁפָּחָה שְׁאֵין בָּהּ חֲשָׁד אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַדֵּק, שְׁכָל הַמִּשְׁפָּחוֹת בְּחֻזְקַת כְּשָׁרוֹת הֵן עוֹמְדוֹת. וְהָאִישׁ בְּלִבְדּוֹ הוּא שְׁצָרִיךְ לְבַדֵּק כְּשֶׁבֶא לְשֵׂא אִשָּׁה מִמִּשְׁפָּחָה שְׁיֵשׁ בָּהּ חֲשָׁד, אֲבָל כְּהֵנָּה שְׁבֵאת לְנִשְׂא אֵינָה צָרִיכָה לְבַדֵּק אַחַר הָאִישׁ, שְׁלֹא הִזְהִירוּ [כ] כְּשָׁרוֹת לְנִשְׂא לְפְסוּלִים, וְכֵהֵנָּה מִתְּרַת לְכַתְּחִלָּה לְהַנְשֵׂא לְגַר וּלְחָלָל, וְכָל שְׁכֵן לוֹיָהּ וְיִשְׂרָאֵלִית [כא] :

אֵין בּוֹדְקִין מִן הַמְּזַבְּחִים וּלְמַעְלָה. הַתְּחִיל לְבַדֵּק בְּאִמָּהוֹת וּמִצָּא שְׁאָבִי אָבִיָּה שְׁמֵשׁ עַל גְּבִי הַמְּזַבְּחִים [כג], אֵין צָרִיךְ לְבַדֵּק אַחַר אִם אָבִי אָבִיָּה, דְּכִינּוֹן דְּבִנְיָה שְׁמֵשׁ עַל גְּבִי הַמְּזַבְּחִים בְּיָדוּעַ שְׁמִיחָס הָיָה : **וְלֹא מִן הַדּוֹכָן וּלְמַעְלָה.** אִם מִצָּא שְׁהָיָה מְשׁוֹרֵר עַל הַדּוֹכָן : **וְלֹא מִן הַסְּנֵהֲדָרִין וּלְמַעְלָה.** וְדוֹקָא מִן הַסְּנֵהֲדָרִין שְׁבִירוֹשְׁלִים [כה], וְאֶפְלוּ מֵאוֹתָן שְׁדַנִּין דִּינֵי מְמוֹנוֹת בְּלִבְדּוֹ, שְׁלֹא הָיוּ מְעַמִּידִין מִן הַסְּנֵהֲדָרִין בִּירוֹשְׁלַיִם אֶלָּא כֹהֵן וְלוֹי וְיִשְׂרָאֵל מִיחָס, שְׁנֶאֱמַר (בְּמִדְבָר יא) וְהִתְיַצְבוּ שָׁם עִמָּךְ, בְּדוֹמִין לָךְ בִּיחָס וּבְחֻכְמָה : **וּגְבַאי צְדָקָה.** כִּינּוֹן דְּמִנְצוּ בְּהַדִּי אֲנָשִׁי, שְׁמִמְשַׁכְּנִין עַל הַצְּדָקָה וְאֶפְלוּ בְּעֶרְב שְׁבֵת, אֵי הָוָה בְּהוּ מְלִתָּא, קָלָא הָוָה לְהוּ : **בְּעֶרְכֵי יִשְׁנָה שֶׁל צְפוּרִי.** בְּסְנֵהֲדָרוֹת שֶׁל עִיר שְׁשֵׁמָה יִשְׁנָה, הַסְּמוּכָה לְצְפוּרִי : **עֶרְכֵי.** סְנֵהֲדָרוֹת שְׁהָיוּ עוֹרְכִין וּמְסֻדְרִין הַיּוֹחֲסִין [כז] : **בְּאַסְטְרוֹטִיָּא שֶׁל מֶלֶךְ.** בְּחֻלְקַת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁ לְצֵאת לְמִלְחָמַת בֵּית דָּוִד מִשְׁפָּחָה פְּלוֹנִית בְּחֲדָשׁ פְּלוֹנִי. וְלֹא הָיוּ יוֹצְאִים לְמִלְחָמָה אֶלָּא מִיחָסִין [כט], שְׁתֵּהָא זְכוּתָן וְזְכוּת אָבוֹתָן מְסִיעֵתָן :

פרק ד - משנה ו

בת חלל זָכַר פְּסוּלָה מִן הַכֹּהֲנִים לְעוֹלָם. בַּת בְּנוֹ אוֹ בַת בְּנוֹ בְּנוֹ, עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת. אֲבָל בַּת בֵּתוֹ מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁרָה לַכֹּהֵן, דְּבַת חָלָל עֲצָמָה מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁרָה לַכֹּהֵן: **בַּת גֵּר זָכָר**. אֲפִלּוּ מִיִּשְׂרָאֵלִית, פְּסוּלָה לַכֹּהֵן כְּבַת חָלָל זָכָר:

פרק ד - משנה ז

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כּוֹי. מִסְקִינָן בְּגִמְרָא שְׁהֵבָא לְמַלְדָּ מוֹרִין לוֹ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב שְׁלֵא יִשָּׂא כֶהֱן בַּת גֵּר וְגִיּוֹרֵת. אֲבָל אִם נִשָּׂא, הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי, וְאִין מוֹצִיאִין אוֹתָהּ מִיָּדוֹ, וְזָרְעוּ מִמֶּנָּה כְּשֶׁר:

פרק ד - משנה ח

הַאוֹמֵר בְּנֵי זֶה מִמְזֹר הוּא, אֵינּוּ נֶאֱמָן. דְּקָרוֹב הוּא אֶצְלוֹ, וְאִין קָרוֹב כְּשֶׁר לְהַעֲיִד **[לג]**: וְאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם. הַבַּעַל וְאִשְׁתּוֹ. וְלֹא מִבְּעֵינָא כְּשֶׁהָאֵב לְבַדּוֹ מַעֲיִד שֶׁהוּא מִמְזֹר, דְּלֹא מְהִימָן, דְּלֹא קִים לִיה בְּגוּיָה. אֶלָּא אֲפִלּוּ אִמּוֹ דְּקִים לָהּ בְּגוּיָה, אֵינָה נֶאֱמָנָת: **אֲפִלּוּ עַל עֵבֶר שְׁבִמְעִיָּה**. שְׁלֹא הִיא לְעוֹלָם בְּחִזְקַת כְּשָׁרוֹת: **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נֶאֱמָנִים**. טַעְמָא דְּרַבִּי יְהוּדָה דְּכַתִּיב יִפִּיר, יִפְיֶרְנוּ לְאַחֲרִים. מִכָּאֵן שְׁהָאֵב נֶאֱמָן לְפִסֵּל אֶת בְּנוֹ, וְאִין הָאִם נֶאֱמָנָת עַל בְּנָה **[לד]**. וְדוֹקָא עַל בְּנוֹ הוּא נֶאֱמָן, אֲבָל לֹא עַל בְּנוֹ בְּנוֹ, שְׁאִם הָיִו לְבֹן זֶה בְּנִים אֵינּוּ נֶאֱמָן לְפִסֵּלָם **[לה]**. וְהִלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה:

פרק ד - משנה ט

וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְשִׁלוּחָהּ. אֲצִטְרִיד תִּנָּא לְאִשְׁמוּעֵינָן בְּאֵב שְׁעֵשָׁה שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ אֶת בֵּיתוֹ וּבְאִשָּׁה שְׁעֵשְׂתָה שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמָהּ. דְּאִי אִשְׁמוּעֵינָן בְּאֵב, הָוּה אֲמִינָא אָב דְּקִים לִיה בְּיוֹחֲסִין, וְכִשְׁמִצָּא מִיַּחֲסִין זֶה קַדְשָׁהּ לוֹ, הוּא דְאֲמַרְיָנָן דְּבִטֵּל אֶת הַשְּׁלִיחַ, אָבֵל אֶתְתָּא דְלֹא קִים לָהּ בְּיוֹחֲסִין אֲף עַל גַּב דְּקַדְשָׁהּ אֶת עֲצָמָהּ לֹא סָמְכָה עַל קְדוּשָׁתָהּ וְלֹא בְטָלָה אֶת הַשְּׁלִיחַ, דְּסָבְרָה דְלִמָּא מְשַׁכַּח שְׁלִיחַ אָדָם מִיַּחֲסִין מְזָה. וְאִי אִשְׁמוּעֵינָן בְּדִידָהּ, הָוּה אֲמִינָא מְשׁוּם דְאֶתְתָּא דִּיקָא וּמְנַסְבָּא, כִּי קַדְשָׁהּ עֲצָמָהּ בְטָלָה אֶת הַשְּׁלִיחַ, אָבֵל אָב דְלֹא קָפִיד עַל בֵּיתוֹ אִם תִּנְשָׂא לְבַעַל כָּל דְהוּ, לֹא בְטָלָה לְשִׁלּוּחָהּ דְשְׁלִיחַ, וְהָאִי דְקָדִים וְקַדְשָׁהּ, סָבַר דְלִמָּא לֹא מְשַׁכַּח, צְרִיכָא:

פרק ד - משנה י

אינו צריך להביא ראיה לא על האשה. שהיא מיחסת, שכבר בדקה כשנשאה {ז}: ולא על הבנים. בבנים קטנים שכרוכים {ח} אחרי אמן:

פרק ד - משנה יב

לא יתיחד איש אחד עם שתי נשים. מפני שדעתן קלה ושתיהן נוחות להתפתות: אבל אשה אחת מתיחדת עם שני אנשים. שהאחד בוש מחברו. ופסק ההלכה, לא תתיחד אשה אחת עם שני אנשים, וכל שכן איש אחד עם שתי נשים, אלא אם כן היו שתי הנשים צרות או יבמות, או אשה ובת בעלה, או אשה ורחמותה {מב}, או אשה עם תינוקת שיודעת טעם ביאה {מג} ואינה מוסרת עצמה לביאה, לפי שאלו שונאות זו את זו, ומתיראות זו מזו, וכן היא מתייראת מן הקטנה שמא תראה ותגיד. ומלקים על יחוד הפנויה, ועל יחוד עם העריות {מד}, חוץ מאשת איש שאין מלקין עליה, שלא להוציא לעז על בניה. ומותר להתיחד עם הבהמה ועם הזכר, שלא נחשדו ישראל על הזכור ועל הבהמה: הגדילו זו ישנה בכסותה וכו'. והוא שתהיה הבת משתים עשרה שנה ויום אחד, והבן משלש עשרה שנה ויום אחד. ובזמן שהיא בוש לעמד לפניו ערמה {מו}, אפלו בפחות מכך ישנים הוא בבגדו והיא בבגדה:

פרק ד - משנה יג

רוק. פנוי בלא אשה: לא ילמד סופרים. לא ירגיל עצמו להיות מן הסופרים, כלומר מלמד תינוקות [מח], מפני אמותיהן של תינוקות שמצויות אצלו להביא את בניהן אל בית הספר: אף מי שאין לו אשה. אף על פי שאינו פנוי אלא יש לו אשה ואינה שרויה עמו [נ], לא ילמד סופרים. ואין הלכה כרבי אליעזר:

פרק ד - משנה יד

וחכמים מתירין. והלכה כחכמים. שלא נחשדו ישראל על הזכור [נא]: כל שאמנותו בין הנשים. שמלאכת אמנותו נעשית לנשים, והנשים צריכות לו: לא יתיחד עם הנשים. ואפלו עם הרבה נשים. לפי שלבן גס בו ומחפות עליו. ואלו אגוש אחרינא עם שתי נשים תנן דלא, שלש וארבע שפיר דמי. ורמב"ם פרש דלא שרינן אפלו משום כדי חייו [נב] להתיחד עם הנשים, הואיל ופרנסתו מהן: חמור גמל וספן. כל אלו אמנות לסטות, כשגלגין בדרךים נכנסים ולוקטים עצים ופרות מן הכרמים. ועוד שנשכרים לבני אדם ומעבירין על תנאם: רועה. [בהמות שלו] שמעביר הבהמות לרעות בשדה אחרים: חנוני. מלמד באונאה, להטיל מים ביין, וצורות בחטין. שחיב אדם ללמד את בנו אמנות נקיה: